

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

« ___ » _____ 20__ р.

ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра

зі спеціальності облік та аудит

за темою:

Облік, контроль та аналіз розрахунків з оплати праці: методичні аспекти та напрями удосконалення на прикладі КП «Теплопостачання міста Одеса»

Виконавець

студентка обліково-економічного факультету

42 групи

Бондаренко Анастасія Олександрівна

Науковий керівник

старший викладач

Кубік Валентина Дмитрівна

Одеса 2018

ЗМІСТ	Стор.	2
ВСТУП		3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ		5
1.1. Поняття заробітної плати та формування витрат.....		5
1.2. Документальне оформлення операцій з нарахування заробітної плати.....		12
1.3. Проблеми обліку оплати праці в сучасних умовах.....		16
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ НА ПРИКЛАДІ КП «ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ МІСТА ОДЕСА»		20
2.1. Загальна економічна характеристика підприємства КП «Теплопостачання міста Одеса».....		20
2.2. Облік використання робочого часу та особового складу на підприємстві.....		22
2.3. Особливості обліку розрахунків з оплати праці на КП «Теплопостачання міста Одеса».....		26
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ І КОНТРОЛЬ РОЗРАХУНКІВ З ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ		36
3.1. Аналіз фонду оплати праці та забезпеченості підприємства трудовими ресурсами.....		36
3.2. Контроль за розрахунками з оплати праці на підприємстві КП «Теплопостачання міста Одеса»: методичні аспекти та практика проведення.....		40
3.3. Шляхи вдосконалення обліку, аналізу та контролю розрахунків з оплати праці на підприємствах в сучасних умовах.....		45
ВИСНОВКИ		49
Список використаних джерел		52
Додатки		58

ВСТУП

Актуальність теми. Перехід до ринкової економіки дає можливість виявити резерви ефективності праці шляхом самоорганізації учасників трудового процесу, посилення мотивації. Роботу потрібно розглядати, як найважливіший елемент у системі управління працею.

На кожному підприємстві в Україні має бути реальна й достовірна інформація про трудомісткість виробленої продукції, про нарахування заробітної плати. Таку інформацію повинен забезпечувати бухгалтерський облік. Він виконує три самостійні функції: інформаційну, контрольну та аналітичну. Без даних бухгалтерського обліку неможливо дати об'єктивну оцінку стану і результатів господарської діяльності підприємства.

Бухгалтерський облік виконує такі завдання, як поліпшення інформаційного забезпечення управління і контролю за обліком праці та її оплати на підприємства, підвищенням ефективності діяльності та зменшенням ризику втрати коштів через непередумані дії.

Ринкові умови потребують перегляду положень бухгалтерського обліку оплати праці, а також методики формування й обробки одержаної облікової інформації, виходячи з існуючого господарського механізму та наявної обчислювальної техніки.

Заробітна плата займає одне з центральних місць в системі бухгалтерського обліку, тому тема дослідження є досить актуальною для сьогодення, для розвитку економічних процесів на Україні і є важливою для кожного підприємства, яке бажає досягти успіху.

Мета і задачі дослідження. Метою дослідження є детальний розгляд теоретично-методичних аспектів обліку, аналізу та контролю заробітної плати та особистого складу підприємства на прикладі якого будуть розглянуті відповідні деталі.

Завданнями випускної роботи є розгляд теоретичних питань обліку нарахування заробітної плати, виявлення особливостей обліку на прикладі

підприємства КП «Теплопостачання міста Одеси», проведення аналізу фонду оплати праці та оцінки забезпеченості підприємства трудовими ресурсами, визначення аспектів контролю щодо обліку нарахування заробітної плати.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є облік нарахування заробітної плати, використання робочого часу та особового складу на підприємствах.

Предметом дослідження є питання організації обліку на підприємствах та його регламентація зі сторони держави в сучасних умовах ринкової економіки.

Методологічною основою роботи. Теоретичний розгляд поняття «заробітна плата» з різних сторін та аспектів обліку розрахунків з оплати праці, використання робочого часу та особового складу. Визначення проблем, які існують в обліку на сучасному етапі. Проведення розгляду особливостей обліку розрахунків з оплати праці на прикладі КП «Теплопостачання міста Одеса».

Проведення аналізу фонду оплати праці та забезпеченості підприємства трудовими ресурсами. Виявлення аспектів проведення контролю за розрахунками з оплати праці. Визначення шляхів вдосконалення обліку, аналізу та контролю розрахунків з оплати праці.

Інформаційною базою дослідження випускної роботи слугують:

- нормативно-правова база щодо регулювання оплати праці;
- праці вітчизняних і закордонних вчених з питань обліку, аудиту, контролю, аналізу розрахунків з оплати праці;
- облікова документація підприємства;
- форми статистичної звітності.

ВИСНОВКИ

Виходячи з проведеного дослідження щодо теоретичних аспектів обліку нарахування заробітної плати, можна зробити такі висновки:

Заробітна плата займає одне з центральних місць у системі бухгалтерського обліку.

Закон України «Про оплату праці» передбачає таке поняття: заробітна плата - це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку власник або уповноважений ним орган виплачує працівникові за виконану ним роботу.

При погодинній формі оплати заробіток працівника залежить від відпрацьованого ним часу. Погодинна форма оплати праці поділяється на просту погодинну та погодинно-преміальну.

При відрядній оплаті праці заробітна плата робітників прямо залежить від обсягу виконаної роботи і розміру розцінки. Відрядна форма оплати праці поділяється на: пряму відрядну, відрядно-преміальну, відрядно-прогресивна, акордна, опосередковано відрядна.

Фонд оплати праці складається з оплати праці за відпрацьований та невідпрацьований робочий час.

Оплата за відпрацьований час включає в себе заробітну плату за тарифними ставками й окладами та відрядними розцінками, а також премії й доплати.

Оплата за невідпрацьований час складається з сум відпускних, оплат за простої, що сталися не з вини працівника та лікарняних.

Для забезпечення правильної організації обліку особового складу та використання ним робочого часу на підприємствах повинен вестися кадровий облік, функції якого покладаються, як правило, на відділ кадрів.

Для забезпечення правильного нарахування заробітної плати необхідно точно обліковувати виробіток продукції або обсяг робіт, виконаних кожним працівником.

Для обліку розрахунків з персоналом з оплати праці використовується рахунок 66 «Розрахунки за виплатами працівникам».

Після розгляду особливостей обліку нарахування заробітної плати та обліку особового складу на підприємстві КП «Теплопостачання міста Одеси», найбільш доречним буде виділити такий момент, як кореспонденції рахунків. Він відрізняється від загальноприйнятого номерами субрахунків, у зв'язку з тим, що на підприємстві затверджений свій план рахунків, який стосується обліку витрат в цілому, та безпосередньо туди потрапляє розподіл заробітної плати. Облік витрат на підприємстві ведеться за видами ліцензованої діяльності.

В процесі проведення аналізу були виділені такі джерела інформації, як:

- форма № 1 – Баланс (Звіт про фінансовий стан)– річна;
- форма № 2 – Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) – річна;
- форма № 1-ПВ “Звіт з праці” – місячна;
- форма № 1-ПВ “Звіт з праці” – квартальна.

Та були виявлені такі моменти:

- в середньому, за 2017 рік, було прийнято на роботу 18 осіб, звільнено – 4 особи.
- Фонд оплати праці за рахунок середньооблікової чисельності робітників у звітному періоді фонд заробітної плати зменшився на 1 963 259,76 гривень, але у той же час, за рахунок середньої заробітної плати він збільшився на 69 082 536,08 гривень.

У ході розгляду аспектів контролю були виділені:

Поняття контролю, а саме «внутрішній контроль – це процес, який забезпечує відповідність функціонування конкретного об'єкта прийнятим управлінським рішенням і спрямований на успішне досягнення поставленої мети.»

Метою внутрішнього контролю за розрахунками з оплати праці є встановлення достовірності облікових і звітних даних стосовно нормування, документування, нарахування та утримання.

Об'єктами такого контролю є:

- стан роботи з кадрами;
- використання фонду робочого часу та дотримання штатної й трудової дисципліни підприємства;
- стан бухгалтерського обліку та звітності за операціями з нарахування та виплати заробітної плати.

Після проведення контролю, складаються акти перевірок, у яких зазначаються моменти, в яких було виявлене відхилення та надають рекомендації, щодо їх усунення.

Для вдосконалення обліку оплати праці потрібно забезпечити підприємства комп'ютерним веденням обліку. Це дасть змогу швидко і якісно дати аналіз витратам, визначити розрахункові операції, швидко і надійно визначити всі статті витрат. Дасть можливість збору і надання достовірної інформації для задоволення потреб зовнішнім і внутрішнім користувачам.

Одним із основних шляхів реформування та удосконалення обліку є автоматизація. Облік праці та її оплати, як найбільш трудомістку ділянку роботи механізують однією з перших. Це дає змогу своєчасно одержати точну інформацію про витрати фонду заробітної плати, матеріального заохочення, про стан розрахунків із працівниками, органами соціального страхування тощо.

В нашій країні, з не стабільною економікою та законодавством, частими змінами, ми вважаємо, що необхідно почати використовувати послуги компанії. Це покращить та одночасно полегшить введення обліку, доступу до певної інформації для прийняття управлінських рішень, проведення аналітичних заходів та безперервного контролю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абрамов В.М. Мотивація і стимулювання праці в умовах переходу до ринку. / В.М. Абрамов, В.М. Данюк, А.М. Колот – Одеса, ОКФА, 2012. – 420 с.
2. Базась М.Ф. Методика та організація фінансового контролю: підручник для студентів вищих навчальних закладів / М.Ф. Базась – К.:МАУП, 2004р. – 154 с.
3. Бачинський В.І., Бухгалтерський облік (загальна теорія) : навч. посіб. / В.І. Бачинський, П.О. Куцик, Л.Г. Медвідь, Т.В. Попітїч – Львів : Магнолія 2006, 2010. – 319 с.
4. Білова Н. Відпускні: як нарахувати та відобразити в обліку / Н. Білова // Бухгалтер 911. – 2016. – № 21 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://i.factor.ua/ukr/journals/buh911/2016/may/issue-21/article-17347.html>.
5. Бондаренко А.О. Питання обліку з оплати праці в сучасних умовах/ А.О. Бондаренко// Напрями розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації. Матеріали III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. – Одеса: ОНЕУ, 2017. – 22-24 с.
6. Бунда О. М. Бухгалтерський облік розрахунків з оплати праці в управлінні підприємством / Бунда О. М., Матяш Ю. М. // Міжнародний науковий журнал «Інтернаука» // № 12 (22), 2 т., 2016 – С. 38-41
7. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. – 2-ге вид., доп. і перероб. / Бутинець Ф.Ф. //Житомир: ПП “Рута”, 2007. - 608 с.
8. Верхоглядова Н. І. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика : навч. посіб. / Н. І. Верхоглядова. – К. : ЦУЛ, 2010. – 354 с.
9. Волкова Н. А. Організація та методика економічного аналізу: Навч. посібник. / Н. А. Волкова, Н. Е. Подвальна – Одеса: ОНЕУ, ротاپронт. – 2013. – 267 с.
10. Галкіна Є.В. Бухгалтерський облік і аудит: навч. посібник для вузів / Є.В. Галкіна. - М.: КноРус, 2009. - 588с.

11. Гальченко О.С. Щодо аналізу форм заробітної плати / О.С. Гальченко // Актуальні проблеми права: теорія і практика. - 2014. - № 18. – С. 6 – 8
12. Говоруха І.А. Заробітна плата: види, поняття і форми / І.А. Говоруха [Електронний ресурс] – Режим доступу // www.vobu.com.ua/ukr
13. Гончар Л.В. Організація внутрішньогосподарського контролю операцій з оплати праці та шляхи його вдосконалення / Л.В. Гончар // Вісник Житомирського державного технічного університету. – № 33. – 2010.
14. Дікань Л.В. Фінансово-господарський контроль: навч. посібник. / Л.В. Дікань – К.: Знання, 2010р. – 98-102 с.
15. Економічний аналіз: [Навч. Посібник] / Н.А. Волкова, Р.М. Волчек, О.М. Гайдаєнко, Подвальна Н.Е., Шевчук Н.С., Чернишова Л.В./ – Одеса: ОНЕУ, ротапринт. – 2015. – 310с.
16. Загородній А.Г. Бухгалтерський облік: основи теорії та практики: [3-тє вид., перероб. і доп.]: навч. посіб. / А.Г. Загородній, Г.О. Партин, Л.М. Пилипенко. – К.: Знання, 2007. – 550 с.
17. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» - (ВРР) - 1999, № 46-47, ст.403 - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1105-14>
18. Закон України «Про оплату праці» № 108/95 від 24.03.1995 р. (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/108/95-вр>.
19. Інструкція зі статистики заробітної плати, затверджена Міністерством статистики України № 114/8713 від 27.01.2004 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
20. Інструкція пор застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: затверджено наказом Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.1999 [Електронний ресурс] – Режим доступу // zakon2.rada.gov.ua
21. Канцедал Н.А. Теорія фінансово-господарського контролю. Практикум. Навчальний посібник. / Н.А. Канцедал, О.Г. Понамаренко, Т.М.

Остапенко, О.В. Лега, Л.В. Яловега – Полтава: РВВ ПДАА, 2009. – 56-57 с.

22. Кім Г.С. Бухгалтерський облік: первинні документи та порядок їх заповнення: навч. посіб. / Г.С. Кім, В.В. Сопко, Ю.Г. Кім; 2-ге вид., перероб. та доп. – К.: Центр навчальної літератури, 2009. – 480 с.

23. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 р. № 322 – VIII. Станом на 05.05.2018р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.

24. Кравченко М.А. Сутність оплати праці як економічної категорії / М.А. Кравченко // Бізнес навігатор. – 2015. – № 1. – С. 3–4.

25. Кубік В. Д. Формування облікової політики підприємства з метою організації управлінського обліку / В. Д. Кубік, Л. В. Мілько // Глобальний економічний простір: детермінанти розвитку. Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції (м. Миколаїв, 29 квітня 2016 р.). – Миколаїв: МНУ імені В.О. Сухомлинського, 2016. – С. 121-124. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/7206>

26. Куліков Г.Т. Заробітна плата у сучасний кризовий період / Г.Т. Куліков // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія : Економічні науки. – 2013. – № 4(1). – 112 с.

27. Мних Є.В. Економічний аналіз: [підручник] / Євгеній Володимирович Мних. – К.: Знання, 2011. – 630 с.

28. Наказ Міністерства статистики України «Про затвердження типових форм первинного обліку» від 29.12.1995 р. № 352 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ligazakon.ua.

29. Нашкерська Г.В. Фінансовий облік: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2005 р. – 503 с.

30. Овод А.В. Виплати персоналу: міжнародний та національний погляд на особливості обліку / А.В. Овод // Матеріали VII Міжнародної науково-теоретичної інтернет-конференції молодих учених, аспірантів, студентів „Творчий пошук молоді - курс на ефективність” лютий 2016. - Режим доступу: <http://www.xktei.km.ua/novini/zbirnik-tez-i-programa-25022016.htm>

31. Овсюк Н. В. Організаційно-економічні основи побудови внутрішнього контролю витрат на оплату праці //Проблеми економіки № 2, 2014. – С. 249 – 254. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2014-2_0-pages-249_254.pdf

32. Організація та методика економічного аналізу: [навч. посіб.] / Бойко Л.О., Волчек Р.М., Гайдаєнко О.М., Нападівська І.В., Подвальна Н.Е., Шевчук Н.С. / за ред. Н.А. Волкової. – Одеса, ОДЕУ, ротапінт, 2011.– 348 с.

33. Орлова В.К. Фінансовий облік: Навчальний посібник / В.К. Орлова, М.С. Орлів, С.В. Хом – Київ, Центр учбової літератури, 2010 – 272 с.

34. План рахунків бухгалтерського обліку: Затверджений наказом Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.99р. // Бухгалтерський облік та аудит. – 2016. – № 99.

35. Постанова КМУ «Про обчислення середньої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням» - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1266-2001-%D0%BF>

36. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України [Електронний ресурс]: Закон України від 06.12.2016 № 1774-VIII. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1774-19>

37. Про затвердження типових форм первинної облікової документації зі статистики праці, Наказ № 489 від 05.12.2008 [Електронний ресурс] – Режим доступу www.ukrstat.gov.ua/norm_doc/2008/489/489_2008.htm

38. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: [навч. посібник] / Г.В. Савицька // – (3-тє вид., випр. і доп.) – К., 2007. – 668 с.

39. Садовська І.Б. Бухгалтерський облік / І.Б. Садовська – Київ, Центр учбової літератури, 2011 – 35 с.

40. Сирцева С.В. Проблеми обліку розрахунків за виплатами працівникам в сучасних умовах / С.В. Сирцева // Вісник Причорноморської регіональної

науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу - Миколаїв. – 2011. – 133с.

41. Сльозко Т.М. Бухгалтерський облік в умовах інституційних перетворень: теорія і практика. Монографія / Т.М. Сльозко – К. : Видавництво «Центр навчальної літератури», 2017. – 304 с.

42. Сук Л. К. Фінансовий облік : навч. посіб. / Л. К. Сук, П. Л. Сук. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К. : Знання, 2012. – 647 с.

43. Сучасні проблеми обліку розрахунків з оплати праці та шляхи їх вирішення [Електронний ресурс] / А. М. Міщенко //Управління розвитком. – 2013. – № 23. – С. 16-18. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/jpdf/Uproz_2013_23_9.pdf

44. Ткач О.А. Заробітна плата як основний елемент системи мотивації: сучасний стан і тенденції в Україні / О.А. Ткач // Бізнес Інформ. - 2014. – № 7. – С. 179 -180

45. Ткаченко Н. А. Особливості документального оформлення операцій з обліку праці та її оплати / Н. А. Ткаченко // Облік і фінанси : наук.-вироб. журн. – 2011. – № 3. – С. 79–83.

46. Фінансовий облік: підручник: у 2 ч. / за заг. ред. М.І. Бондаря та Л.Г. Ловінської, В.І. Єфіменко ./ – К.: КНЕУ, 2013. – 553 с.

47. Черкашина Т. В. Проблеми обліку заробітної плати на підприємстві / Т.В. Черкашина, О. П. Чебаненко // Перспективи розвитку обліку, контролю і аналізу в контексті євроінтеграції: тези допов. IV Міжнародної наук.-практ. конф., присвяченої 95-річчю ОНЕУ, 26 травня 2016 р., м. Одеса. – 2016. – С. 255-257. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/5387>

48. Чигришська О. С. Теорія економічного аналізу: Посіб. для вузів / О. С. Чигринська. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 232 с.

49. Шара Є.Ю. Фінансовий облік II. Навчальний посібник. / Є.Ю. Шара, І.Є. Соколовська-Гонтаренко – К. : «Видавництво «Центр учбової літератури», 2016. – 308 с.

50. Шило В.П. Аналіз фінансового стану виробничої та комерційної діяльності підприємства. Навч. посібник. / В.П. Шило, Н. І. Верхоглядова, С.Б. Ільїна, А.Г. Темченко, О. М. Брадул – К.: Кондор, 2005. – 240 с.

51. Юдкіна А.В. Мотиваційні процеси оплати праці в Україні: проблеми та шляхи їх вирішення / А.В. Юдкіна // Напрямки розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації. Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції. Ч. 1. – Одеса: ОНЕУ, 2017. – С. 295-297.